

SAKSBEHANDLER
Øystein Hagland

VÅR DATO
22.09.2021

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
21/00025-3

DERES REF.

DERES DATO

Agnar Johansen
Øvre Lakselv
9700 LAKSELV

Repokosken navetta/ fjøset i Repokoski, Gnr/Bnr 20/17 - vedtak om fredning

Askeladden ID 181066 Foto: Troms og Finnmark fylkeskommune

Fjøset (til venstre i bildet) og tilbygget (til høyre i bildet) som fredes. Tidligere var bygningene sammenbygget, men i forbindelse med istandsetting er tilbygget flyttet. Bygget bak inngår ikke i fredningen.

Vi viser til tidligere utsendt varsel om oppstart av fredning for fjøset i Repokoski, datert 11.12.2018 og forslag til fredning datert 22.12.2020 som har vært på høring hos berørte parter med frist 03.02.2021.

Innledende merknad

I fredningsvedtaket vil begrepene kvensk/kvener benyttes der fjøset omtales, da det i Porsanger er disse begrepene som brukes. Ved generell omtale vil kvensk/norsk-finsk brukes, da dette er en offentlig beskrivelse. I kartverket står navnene Repokoski og Revfossnes. I tillegg finnes det et annet navn «Revforsnes» som ennå brukes av folk i dalen. I fredningsvedtaket brukes kun Repokoski. I dokumentasjonsvedlegget brukes enten kun Repokoski, eller alle tre navnene.

VEDTAK

Med hjemmel i lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 § 15 og § 19, jf. § 22 freder Riksantikvaren fjøset og tilbygget i Repokoski gnr. 20/17 i Porsanger kommune.

Omfanget av fredningen

Fredningen omfatter kulturminner og område som er opplistet og avmerket på kartet nedenfor.

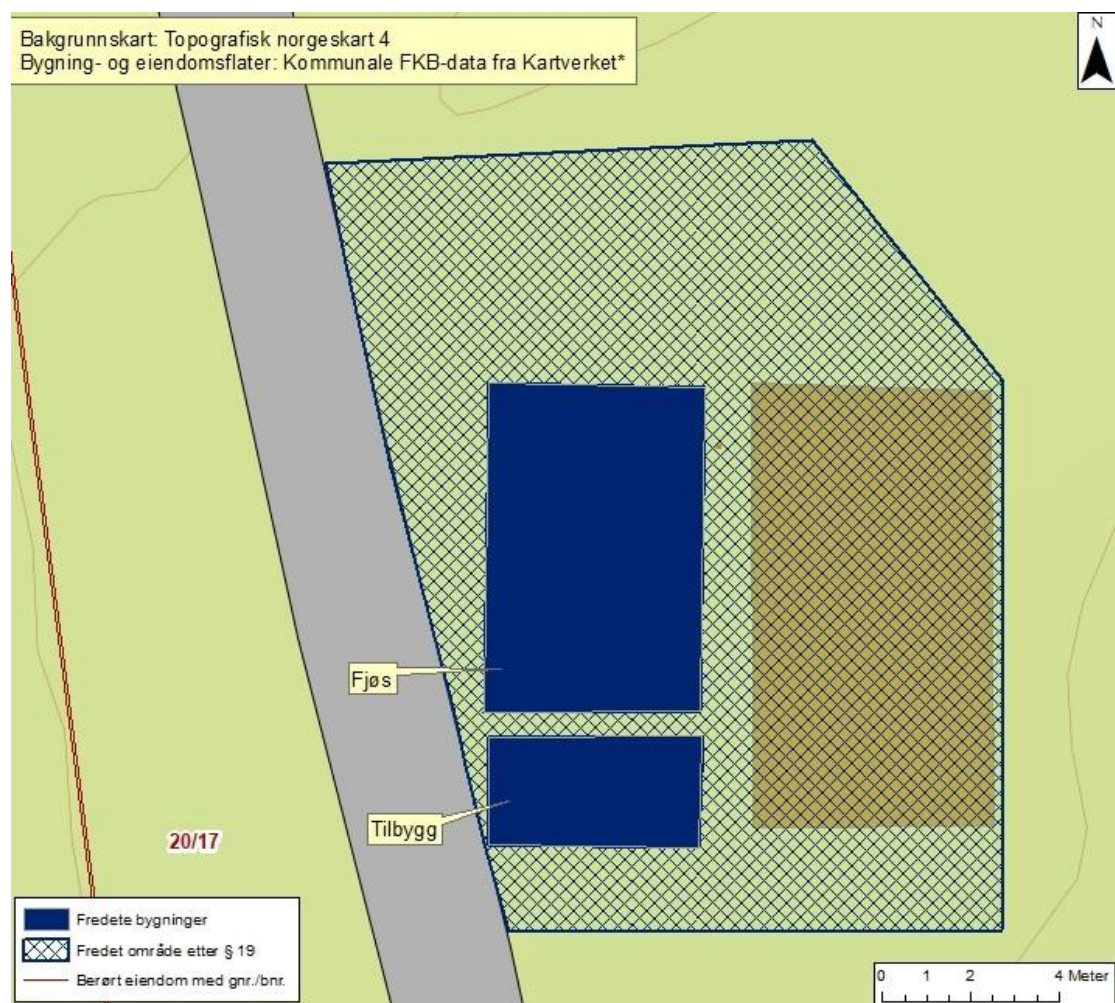
Fredningen etter kulturminneloven § 15 omfatter følgende bygninger:

Fjøset i Repokoski, bygningsnummer 192814316, Askeladden ID 181066 og tilbygget. Tilbygget er i dag plassert litt unna fjøset.

Fredningen omfatter bygningenes eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasade, planløsning, materialbruk, overflater og overflatebehandling.

Fredningen inkluderer også bygningsdeler som luker, dører, gerikter, listverk, mm.

Området fredet etter kulturminneloven § 19 omfatter området avmerket på kartet nedenfor.

*Kartgrunnlaget er ikke oppdatert, tilbygget og fjøset slik situasjonen er i dag er opptegnet etter en skjønnsmessig vurdering.

Formålet med fredningen

Formålet med fredningen er å bevare fjøset i Repokoski som et kulturhistorisk og bygningshistorisk viktig eksempel på kvensk bosetting i Lakselvdalen og Finnmark og kilde til kveners og samers felles historie.

Fredningsformål - bygninger

Fredningen av bygningenes eksteriør skal sikre bygningenes arkitektur. Hovedstrukturen utvendig og innvendig i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen som fasadeløsning, luker, dører, materialbruk og overflater skal opprettholdes.

Det er videre vesentlig å ta vare på det kulturhistorisk verdifulle uttrykket som viser bygningens utvikling, bruk og materialvalg over tid.

Fredningsformål – område

Formålet med områdefredningen etter § 19 er å opprettholde anleggets karakter og sammenhengen mellom fjøs og tilbygg, samt å ivareta bygningenes virkning i landskapet/miljøet. Det skal sikre enkeltbygningenes innbyrdes sammenheng og kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet og kontakt med omgivelsene som skogen, kommunikasjonsårer, utmark og innmark.

Fredningsbestemmelser

Fredningsbestemmelsene er utformet i samsvar med fredningens formål og gjelder i tillegg til kulturminnelovens bestemmelser om vedtaksfredete kulturminner fra nyere tid.

Kulturminnene fredet etter kulturminneloven § 15.

1. Kulturminnene skal behandles og forvaltes på en slik måte at de kulturhistoriske og arkitektoniske verdiene de representerer blir ivaretatt.
2. Det er ikke tillatt å rive, skade eller flytte bygningene eller deler av disse.
3. Det er ikke tillatt å bygge om bygningenes eksteriør eller interiør. Unntatt fra dette er eventuelle tilbakeføringer, jf. punkt 6.
4. Det er ikke tillatt å skifte ut bygningselementer eller materialer, forandre overflater eller utføre annet arbeid ut over vanlig vedlikehold på bygningenes eksteriør, interiør eller konstruksjon. Unntatt fra dette er eventuelle tilbakeføringer, jf. punkt 6.
5. Alt vedlikehold og all istandsetting skal skje med materialer og metoder som er i tråd med bygningens egenart og på en måte som ikke reduserer de arkitektoniske og kulturhistoriske verdiene.

6. Tilbakeføringer til opprinnelig eller tidligere utseende og/eller konstruksjoner kan tillates i særlige tilfeller under forutsetning av at tiltaket kan gjøres på et sikkert, dokumentert grunnlag og etter dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten.

Kulturminne fredet etter kulturminneloven § 19

7. Innenfor det fredete området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendringer som kan forandre området karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen. Dette gjelder alle former for bebyggelse, anlegg og utvidelse av vei eller parkeringsplass, oppsetting av gjerder, skilt, endring av beplantning eller belegg, planering, utfylling og andre landskapsinngrep.
8. Innenfor det fredete området skal det ikke foregå virksomhet eller ferdsel som kan forandre området karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen.

Følger av fredningen

Lovhenvisning

Når det gjelder behandlingen av fredete kulturminner og områder, vises det til kulturminneloven §§ 15a, 16, 17, 18, 19 og 21, samt ovennevnte fredningsbestemmelser.

Arbeider som krever tillatelse etter plan- og bygningsloven, må i tillegg forelegges kommunale myndigheter. Det gjøres oppmerksom på at tillatelser etter kulturminneloven må foreligge før arbeider i tråd med plan- og bygningsloven kan settes i verk.

Vedlikehold

Det er eier som har ansvar for det løpende vedlikeholdet av fredete bygninger og anlegg. Det grunnleggende prinsippet for vedlikehold av fredete bygninger er å bevare mest mulig av de opprinnelige eller eldre bygningselementene og detaljer som kledning, vinduer, dører, listverk, gerikter og overflatebehandling. Vedlikehold av fredete bygninger og anlegg skal så langt som mulig skje i samsvar med opprinnelig utførelse, teknikk og materialbruk og for øvrig i samsvar med fredningsbestemmelsene.

For mer informasjon om vedlikehold og forvaltning av fredete bygninger og anlegg, vises til Riksantikvarens informasjonsblader.

<https://www.riksantikvaren.no/veileder/bygningar-og-anlegg-samling-av-informasjonsark/>

Dispensasjon

Fredningen medfører at det må søkes om tillatelse/dispensasjon til å sette i gang alle typer tiltak som går ut over vanlig vedlikehold, jf. kulturminneloven §§ 15a og 19 tredje ledd. Søknad om tillatelse skal sendes fylkeskommunen som avgjør om tiltaket kan iverksettes, evt. på visse vilkår. Oppstår det tvil om hva som anses som vanlig vedlikehold, skal fylkeskommunen likeledes kontaktes.

Økonomisk tilskudd

Det er anledning til å søke fylkeskommunen om tilskudd til vedlikehold og istandsettingsarbeider.

Dersom det etter § 15a blir gitt dispensasjon med vilkår som virker fordyrende på arbeidet, skal det normalt gis helt eller delvis vederlag for utgiftsøkningen, jf. § 15a annet ledd.

Fylkeskommunen kan gi opplysninger om frist for innsendelse av, og krav til søknad.

Kort karakteristikk av kulturminnet

Fjøset ligger ved den gamle Hevosti ferdselsveien til Karasjok og kan knyttes til den kvenske og sjøsamiske befolkningen. Bygningen er en av få som overlevde krigshandlingene i området i 1944. Datering av fjøset er usikker, da inskripsjoner og dendrokronologi gir ulikt svar. Fjøset antas oppført seint 1700-tall, men kan ha vært oppført så sent som 1862.

For nærmere beskrivelse av kulturminnet vises det til vedlagt dokumentasjon.

Vurdering av kulturminnet. Begrunnelse for fredningen.

Fjøset har nasjonal verdi som representant for den kvenske og samiske befolkningens kulturminner og byggeskikk. Fjøset er knyttet til fremveksten av moderne jordbruk i området, som kvenene hadde med seg. Det er også knyttet til ferdsel på «Hevosti», områdets eldste vei/ferdselsåre mellom kysten og innlandet, hvor fjøset ble benyttet som stoppested for de veifarende.

Fjøsets verdi styrkes av høy autentisitet, sjeldenhet og alder, som et av få bygg i området som overlevde krigshandlingene i 1944. Dette bidrar til at fjøset har både opplevelsesverdi, kunnskapsverdi, formidlingsverdi og identitetsverdi.

Fjøset i Repokoski kan knyttes flere av satsningsområder for Riksantikvaren, herunder, nasjonale minoriteter, kulturminner i utmark og ferdsel.

Tilstand og økonomiske konsekvenser av fredning

Finnmark fylkeskommune har gjennomført tilstandsregistrering av bygningene i september 2018.

Byggverkets tilstand

Fjøset og tilbygget er nylig istandsatt etter antikvariske prinsipper. Troms og Finnmark fylkeskommune har gjennomført tilstandsregistrering av kulturminnet basert på standarden EN-NS16096 *Bevaring av kulturminner. Tilstandsanalyse av fredete og verneverdige byggverk*. Tilstandsregistreringen er gjort ved en full registrering.

På vedtakstidspunktet har fjøsdelen og tilbygget TG 1. Vanlig vedlikehold er nødvendig.

Økonomiske konsekvenser

Ut fra kulturminnets art, størrelse og overordnede tilstandsgrad vil det ikke innebære vesentlig økonomiske merkostnader for staten å frede fjøset i Repokoski.

Riksantikvarens myndighet

Det følger av kulturminneloven § 15 jf. § 22 at departementet kan frede byggverk og anlegg, eller deler av dem, av kulturhistorisk eller arkitektonisk verdi. Det følger videre av § 19 at departementet kan frede et område rundt et fredet kulturminne så langt det er nødvendig for å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet eller for å beskytte vitenskapelige interesser som knytter seg til det.

Myndighet til å fatte vedtak om fredning er delegert fra Klima- og miljødepartementet til Riksantikvaren jf. forskrift om faglig ansvarsfordeling mv etter kulturminneloven av 9. februar 1979 § 12 nr.1.

Lokalisering og eiendomsforhold. Reguleringsmessig status

Fjøset ligger på eiendommen gnr. 20/17 i Porsanger kommune og eies av Agnar Johansen, Øvre Lakselv, 9700 Lakselv

FORHOLD TIL ANDRE LOVVERK

Plan- og bygningsloven

I kommunens arealdel er området avsatt til LNF-område. Fredning av fjøset og tilbygget er ikke i konflikt med LNF-område.

Naturmangfoldloven

Når kulturminneforvaltningen fatter vedtak, skal det samtidig gjøres en vurdering av om dette har innvirkning på naturmangfoldet. Dette følger av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Lovens §§ 8-12 legges til grunn for vurderingen, jf. § 7.

Det er gjort søk i Artsdatabankens *Artskart* og Miljødirektoratets *Naturbase*. Innenfor det fredete området/arealet er det ingen registrerte sårbare eller truede arter. Det er heller ikke registrert andre spesielt verneverdige naturtyper eller naturområder. Riksantikvaren finner derfor at fredningen ikke vil påvirke naturmangfoldet i negativ retning.

Bakgrunnen for fredningen

Fjøset i Repokoski fredes som del av Riksantikvarens satsning på kulturminner knyttet til den kvenske befolkningen. Riksantikvaren har som nasjonal fagmyndighet et ansvar for at kulturminner etter de nasjonale minoritetene ivaretas som del av mangfoldet av kulturminner i samfunnet.

Ønsket om å frede fjøset i Repokoski kom i forbindelse med eiers ønske om å ta vare på fjøset og søknader om midler til istandsetting. Søknaden om midler ble begrunnet med at det var et kvensk fjøs og en av de få bygningene i Porsanger som er satt opp før krigen.

Fjøset er istandsatt med midler fra Norsk kulturminnefond, Porsanger historielag, Sametinget og Finnmark fylkeskommune. Tilbygget som sto inntil fjøset ble flyttet noen meter unna, men ble vurdert som en del av fjøset og ble derfor ansett som viktig del av fredningsobjektet. Tilbygget skal kunne flyttes tilbake til opprinnelig sted, dersom det senere blir ønske om det. Foreløpig står det plassert som i dag.

Redegjørelse for saksgang og innkomne merknader

Varsel om oppstart 11.12.2018

Det ble sendt ut brev den 11.12.2018 med varsel om oppstart av fredningssak, jf. kulturminneloven § 22 nr. 1. til grunneier og eier Agnar Johansen, Porsanger kommune, Kvensk institutt/Kainun institutti, Riddu Duottar Museat, Fortidsminneforeningen avdeling Finnmark, Norsk-Finns forbund/Nojalas-Suomalainen liito, Norske kveners forbund – Ruijan kveeniliitto. Varsel om oppstart ble samtidig kunngjort i avisene Sagat og Finnmark dagblad.

Det kom ikke inn merknader til varsel om oppstart.

høring av fredningsforslag 22.12.2020.

Saken ble sendt ut på høring og offentlig ettersyn 22.12.2020 jf. kulturminneloven § 22 nr. 2, med høringsfrist den 03.02.2021.

Følgende innspill og merknader ble mottatt:

1. Agnar og Laila Johansen
2. Arvid Petterson (16.01.2021)
3. Josef Lindbäck (25.01.2021)

1. Agnar og Laila Johansen har ingen merknader til forslag til vedtak om fredning og dokumentasjonsvedlegget.
2. Arvid Petterson ønsker at de som har stått for selve restaureringen av fjøset blir nevnt, samt at også de som jobbet fram søknadene og sto for det øvrige skrive-/dokumentasjonsarbeidet blir nevnt. Arbeidet som ble lagt ned var ikke ubetydelig.

Fylkeskommunens kommentar:

De som har jobbet med restaureringen og det dokumentasjonsmessige arbeidet tas med i det som omhandler restaureringen i dokumentasjonsvedlegget. For å gi en oversikt over alle involverte tas også med de som jobbet med restaureringen av tilbygget.

3. Josef Linbäck har kommentarer til dokumentasjonsvedlegget og kommet med mer informasjon om bosettingen og navnebruk på steder og stier. Den kvenske befolkningen i dalen kommer både fra finsk og svensk side. Navnet som brukes på stedet er det kvenske -Repokoski, i tillegg også Revfossnes og Revforsnes. På kart står det Revfossnes og Repokoski. Linbäck mener det bør stå Revforsnes i stedenfor Revfossnes, samt at det på kartet står Lakselv og Leavdnja og ikke Lemmijoki. Navnet Hevostie, skrives med e på slutten. Linbäck opplyser om dato for når orienteringen om fjøset er skrevet som var 18.09.2011. I kommentar til opplysninger om slekt så er det hentet fra Hans Hansens og Geir Wulffs slektsundersøkelser.

Fylkeskommunens kommentar: Om bosettingen tas det inn i dokumentasjonsvedlegget at kvenene i Lakselvdalen kom fra både finsk og svensk side i Tornedalen. Om stedsnavn vil vi bruke det offisielle navnet, Repokoski, som er ett navnene som står i kartverket sine data i fredningsvedtaket. For å få navnebruken i området bedre belyst bruker vi alle tre navnene Repokoski, Revfossnes og Revforsnes i dokumentasjonsvedlegget. Stedsnavn vet vi kan endre seg og vi ser det som viktig at også stedsnavn som finnes på folkemunne og ikke i kartverket blir skrevet ned for å ivareta denne delen av kulturminnet. Når det gjelder kartmaterialet forholder vi oss til kartverkets navnesetting. Det kvenske navnet på Hesteveien endres fra Hevosti til Hevostie. I fotnote 2 og 3 legges det til om opplysningen om litteratur i fotnotene.

Saken ble oversendt til politisk behandling i kommunestyret i Porsanger 12. 02. 2021 jf. kulturminneloven § 22 nr. 3. Kommunestyret behandlet saken 06.05.2021 og gjorde følgende vedtak

«Kommunestyret i Porsanger støtter forslag til fredning av fjøs, tilbygg og område i Repokoski på gbnr.20/17, mottatt 12.02.21. Fredningen vil skje med hjemmel i lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 § 15 og § 19, jf. § 22.»¹

Riksantikvarens bemerkninger til høringsuttalelsene

---

¹ PS 26/21 Fredningsforslag fjøs, tilbygg og område i Repokoski på gbnr.20/17 fra Riksantikvaren og Troms og Finnmark fylkeskommune 2020/2489

Riksantikvaren viser til fylkeskommunens merknader til høringsuttalelsene. Riksantikvaren vurderer at fylkeskommunens svar opplyser saken godt og har ingen ytterligere merknader og det er ikke gjort endringer fredningens omfang, formål eller bestemmelser.

Opplysning om klageadgang og tinglysing

Riksantikvarens vedtak om fredning kan påklages til Klima- og miljødepartementet, jf. forvaltningsloven § 28. Eventuell klage stiles til Klima- og miljødepartementet, men sendes Riksantikvaren innen tre uker fra fredningsvedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven § 29.

Fredningsvedtaket vil bli tinglyst av Riksantikvaren i samsvar med kulturminneloven § 22 nr. 5

Vennlig hilsen

Hanna Kosonen Geiran
riksantikvar

Turid Kolstadløyen
avdelingsdirektør

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vedlegg:

- Fredningsdokumentasjon del 1
- Informasjonsarket Å eie et fredet hus
- Rundskriv om enklere og raskere dispensasjonsbehandling

Kopi til: Porsanger kommune, Rådhuset, 9712 LAKSELV/ Klima- og miljødepartementet,
Postboks 8013 Dep, 0030 OSLO/ Porsanger museum, RidduDuottarMuseat, Postboks 143, 9735
KARASJOK/ Troms og Finnmark fylkeskommune - Romssa ja Finnmarkku fylkkagjelda,
Postboks 701Fylkeshuset, 9800 VADSØ

